

Yekaterinburq cinayəti: “Velikorus şovinizmi”nin müasir siması

Rusiyanın qeyri-millətlərə qarşı zorakılıq, təzyiq siyasətini yalanları ilə pərdələyən, Hind okeanında “ayaqlarını yumaq” arzusunu özü ilə məzara aparən gorbagor Jirinovskinin davamçıları olan medinskilər, solovyovlar, zatulınlar ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa edən, regionda yaratdığı yeni reallıqları ilə diqqəti cəlb edən Azərbaycanın uğurlarını həzm edə bilmirlər

Son günlərdə Sverdlovsk vilayətinin Yekaterinburq şəhərində azərbaycanlı ailələrə qarşı keçirilmiş qanunsuz əməliyyatlar, göstərilən vəhşiliklər, fiziki təzyiqlər Rusiyanın antimüsəlman, islamofob siyasətinin, miqrantlara qarşı dözümsüzlüyünün ifadəsidir. Yekaterinburqdan sonra Voronejdə eyni əməliyyatların təkrarlanması göstərir ki, Rusiyada humanizm Ukrayna ilə davam etdirilən müharibənin alovlarında yanıb kül olmuş-

dur.

Hadisələr bəlli olduğundan əlavə izaha ehtiyac qalmır. Tibbi ekspertizanın nəticələrindən də aydın olur ki, artıq cənazələri Azərbaycana gətirilən Səfərov qardaşları Rusiyanın təhlükəsizlik xidmətinin əməkdaşları tərəfindən vəhşicəsinə döyülərək, işgəncələrə məruz qalaraq qətlə yetirilmişlər. Ailənin bəzi üzvlərinə qarşı ağılasıqmaz dərəcədə şiddət göstərilmiş, müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri yetirilmişdir. Hadisələrə nəzər salmaqla, bəzi məqamlara aydınlıq gətirməklə bir həqiqət təsdiqlənir: Rusiyada insan hüquqlarının qorunması, öz vətəndaşlarına diqqət elə “ruscadır.”

Hazırda çoxsaylı suallardan ən maraqlısı hadisələrin hansı səbəblərdən və məhz indi niyə törədilmişdir. Bəllidir ki, Ukrayna ilə müharibə aparən Rusiyanın müdafiə potensialı tükəndikcə, əsgəri heyəti azaldıqca hərbi kontingentə ehtiyac da artır. Orta Asiyadan və Cənubi Qafqazdan olan qeyri-rus xalqlarının nümayəndələrinin müharibə zonasına göndərilməsini ən asan, optimal seçim hesab edən Kremlin səlahiyyətliləri “miqrant ovu” variantına üçtünlük verirlər. Bu variantın həlli yolları da bəllidir. Onlar saxta ittihamlarla həbs edilir, sonra “azad olunmaları” üçün alternativ imkan kimi ordu-

ya yazılmaq təklif edilir. Beynəlxalq aləmdə görünməyən, amma Rusiyada tətbiq olunan “əvəzli ədalət sistemi”ndə bu ölkənin hüquq normaları, Konstitusiyaya riayət, vətəndaşların hüquqlarının qorunması nədənsə yada düşür. Tələb də, seçim də dəyişilməzdir: Cəbhə, yaxud cəza. Sistemli xarakter alan, insan resurslarının çatışmazlığının təzahürü olan bu prinsip ölkədə sosial gərginliyi artırmaqla milli azlıqlara qarşı ədalətsizliyin iyrənc formasıdır.

Yekaterinburq hadisələri təsadüfən baş verməyib. Müxtəlif zamanlarda azərbaycanlılar da daxil olmaqla bu ölkə üçün canlı qüvvə olan müsəlmanlara qarşı həyata keçirilən guya vətəndaşlıq qeydiyyatlarının “yoxlanılması”, soydaşlarımızın çoxluq təşkil etdikləri bazarlarda, iri ticarət mərkəzlərində qanunsuz “reydlər” keçirilməsi, paqonlular tərəfindən piştaxtaların vəhşicəsinə dağıdılması Yekaterinburq hadisələrinin anonsu idi. Həştəxanda keçirilən beynəlxalq tədbirə dəvət olunmuş Milli Məclisin deputatı Azər Badamovun sərhəddə saxlanılması protokol qaydalarının pozulması olmaqla siyasi motivli xəbərdarlıq idi.

Azərbaycan tərəfi bu hadisəyə etiraz etsə də, Rusiyadan hələlik rəsmi açıqlama yoxdur. Azərbaycanın mülki təyyarəsinə

qarşı insidentin Rusiya tərəfindən törədilməsi subuta yetirilsə də rəsmi Kremlin cinayəti öz üzərinə götürməməsi də narahatlıq doğuran məsələlərdəndir. Rusiya mediasında davamlı xarakter alan anti-Azərbaycan kampaniyası da deyilənlərə əlavə olunsaydı bir həqiqət təki-bədlənməzdir: Məqsədli, sistemli şəkildə həyata keçirilən siyasi, ideoloji tərbiyənin qanlı səhifəsi hələ ki, Yekaterinburq,

Cənubi Qafqazda sülh səylərinə mane olmaq cəhdi, imzalanacaq sülh sazişinin qarşısında qırmızı xətt, şlaqbaumdur. Bu sadalananlar isə bölgədə yeni siyasi və informasiya mənzərəsi yaratmaqla Kremlin əvvəlki iddialarının yenilənməsidir.

Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin maskalı əməkdaşlarının Yekaterinburq şəhərində azərbaycanlıların yaşadıkları mənzillərə xəbərdarlıq etmədən, qapıları vəhşicəsinə qıraraq içəri soxulma, yoxlanış aparılması ilə bağlı göstəriş olmadan əşyaların dağıdılması, qadınlara məxsus zinyət əşyalarının qarət yolu ilə mənimsənilməsi kadrlarını yalnız kriminal filmlərdə görmüşük. Hadisə nəticəsində soydaşlarımızın həbs edilərək kütləvi işgəncələrə məruz qalmaları, xəsarət alan gənclərin tökülən qanlarını yaralıların özlərinə təmizlətdirmələri də rusların dili ilə deyilsə “oblavaların” qeyri-qanuniliyini göstərir. Mənzillərə soxulan paqonluların özləri ilə ən islahedilməz, siyasi, kriminal motivlərlə həbs edilən, dövlət əhəmiyyətli

qismən də Voronejdir.

Əsas olan bu faktları təsadüfən sadalamaıq. Rusiya Prezidentinin köməkçisi Vladimir Medinski “Russia Today” kanalına müsahibəsində Qarabağ bölgəsini “mübahisəli” ərazi adlandırması, keçmiş Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi ilə bağlı faktları tərifi etməsi də təsadüfi deyil. Medinskinin müttəfiq, eyni zamanda, müstəqil dövlət kimi tanınan Azərbaycan haqqında bilərəkdən qərəzli, şovinist mahiyyətli fikirlər səsləndirməsi Yekaterinburq hadisələrinə hazırlığın gedişi, cinayət əməllərinə haqq qazandırmaq bəhanəsidir. Bütün dünya ictimaiyyətinin, beynəlxalq təşkilatların Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi kimi tanıdığı bir zamanda Medinskinin bu “kəşfi”, qərəzli iddiaları siyasi manipulyasiyadan başqa bir şey deyildir. Görünür, Hind okeanında “çəkmələrini yumaq” arzusunu özü ilə məzara aparən gorbagor Jirinovskinin davamçıları olan medinskilər, solovyovlar, zatulınlar ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa edən, regionda yaratdığı yeni reallıqları ilə diqqəti cəlb edən, Qafqazın siyasi, iqtisadi, hərbi güc mərkəzinə çevrilən, dünyanın enerji və nəqliyyat xəritəsini təşəbbüsləri və müəllifi olduğu layihələri ilə dəyişən Azərbaycanın diplomatik uğurlarını həzm edə bilmirlər. Qarabağın əzəli Azərbaycan torpağı olması faktını tanımayan, millətçi əhval-ruhiyyələrini “velikorus şovinizmi” pərdəsi ilə aktuallaşdırən rusiyalı rəsmilər imperiyanın məhvə məhkum Cənubi Qafqaz siyasətlərinin iflası uğramaları ilə bərişə bilmirlər. Müsahibəsində Qarabağla Donbass arasında eyniləşdirmə aparən Medinski Kreml sahibinə sədaqətini göstərmək istəyib.

Baş verən hadisələr fonunda Kremlin Ermənistanın siyasi arenasında revanşist qüvvələri fəallaşdırması, Cənubi Qafqaz niyyətlərini gerçəkləşdirmək üçün əl altında saxladığıları bu ölkənin sabiq prezidentləri Robert Koçaryanı, Serjik Sarkisyanı yenidən hakimiyyət uğrunda mübarizəyə cəlb etməsi ölkəmizə dolayısı yolla əzələ nümayişi,

ifadələrin alınmasında, qatı cinayətkarlara qarşı tətbiq olunan elektroşoklardan istifadə şovinizmdən, vəhşilikdən də artıq qəddarlıqdır.

Azərbaycanla guya strateji müttəfiqlik münasibətlərində olan Rusiya polisinin Azərbaycan əsilli, Rusiya vətəndaşlarına qarşı göstərdiyi qeyri-insani davranışı 1905-ci ildə Sankt-Peterburqda çarizmin dinc əhaliyə qarşı törətdiyi Qanlı bazar gününü, müsəlman xalqlarının qatı düşməninə adı ilə bağlı olan “Stolipin irticası”nı xatırladır. Etnik azlıqlara qarşı törədilən bütün cinayətlərin sistemli şəkildə, dövlət səviyyəsində həyata keçirilməsi isə dözülməzdir. Ən acınacaqlısı OMON qüvvələrinin Yekaterinburqda törətdikləri hadisələr fonunda Azərbaycana qarşı ideoloji kampaniyaların gücləndirilməsi, xalqımız haqqında mənfi təsəvvürün yaradılmasıdır. Tibbi ekspertizanın rəyində qeyd olunduğu kimi, zorakılığa məruz qalan, küt alətlə qətlə yetirilən Ziyəddin və Hüseyn Səfərov qardaşlarının başına gətirilən faciəni guya özlərini pis hiss edərək ölməsi kimi qələmə verən Rusiya mətbuatı şovinist siyasəti müdafiə edir. Ekspertlər isə haqlı olaraq qeyd edirlər ki, Yekaterinburq hadisələri kimi insidentlər müstəntiqlər və ümumilikdə təhlükəsizlik qüvvələri üçün böyük problemlər yarada bilər.”

Hadisə ilə bağlı narazılığını Rusiyaya bildiren Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin bəyətində də baş vermiş cinayət faktına qanunlar, beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində obyektiv yanaşılması tələb olunur. Güclü, humanist, beynəlxalq hüquq normalarına, bəşəri dəyərlərə hörmətlə yanaşan Azərbaycana sözügedən insidentlə bağlı izahatlar deyil, soydaşlarımızla vəhşi rəftar edənlərin ciddi cəzalandırılması lazımdır. Yekaterinburqda həmvətənlərimizə qarşı zor tətbiqinin Voronejdə təkrarlanmasında məqsəd Rusiyanın digər bölgələrində yaşayan azərbaycanlıları, ümumiyyətlə, müsəlmanları qorxutmaq, seçim qarşısında qoymaqdır.

Xuraman İsmayılqızı